

ESPAD 2007 - RAZISKAVA O ALKOHOLU IN PREOSTALIH DROGAH MED ŠOLSKO MLADINO V REGIJI CELJE

Nuša Konec Juričič
Zavod za zdravstveno varstvo Celje

CILJI RAZISKAVE

- oceniti razširjenost in značilnost uporabe drog
- preveriti stališča dijakov do drog in škode, ki jo povzročajo
- oceniti stopnjo samopodobe ter zadovoljstva dijakov
- spoznati nekatera druga tveganja, s katerimi se srečujejo mladi

NAMEN RAZISKAVE

- spoznanja raziskave uporabiti pri načrtovanju preventivnih programov in programov promocije zdravja, oziroma pri dopolnitvi že obstoječih programov
- raziskavo ponavljati v daljših časovnih obdobjih in tako omogočiti časovne primerjave in trende

METODA DELA

- anketiranje s standardiziranim anketnim vprašalnikom v izbranih razredih prvih letnikov srednjih šol celjske regije – 2. do 13. april 2007
- anonimnost dijakov zagotovljena
- pregled posameznih vprašalnikov
- vnos vprašalnikov v podatkovno bazo
- analiza s statističnim programom SPSS

VZOREC

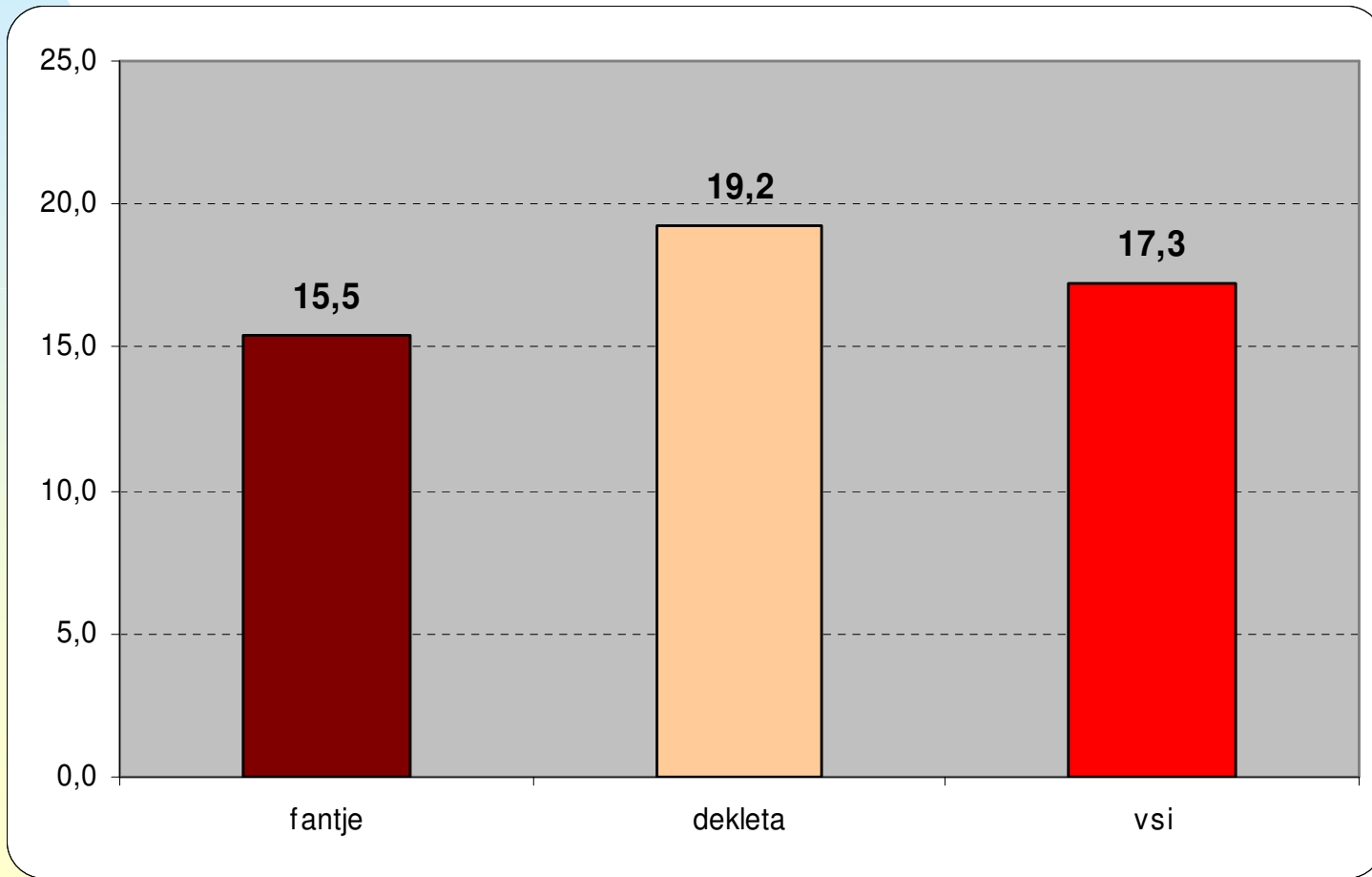
- 1554 dijakov 58 naključno izbranih razredov prvih letnikov vseh srednjih šol celjske regije
- sodelovalo 1320 dijakov, v analizo vključeni vprašalniki 1291 dijakov
- **prikaz vključuje 1014 dijakov, rojenih leta 1991**
  - ☞ *po spolu:* 524 fantov 490 deklet
  - ☞ *po programu šolanja:* 392 gimnazijcev, 456 dijakov srednje tehniško in strokovno izobraževanje, 150 srednje poklicno izobraževanje, 16 nižje poklicno izobraževanje

Kajenje

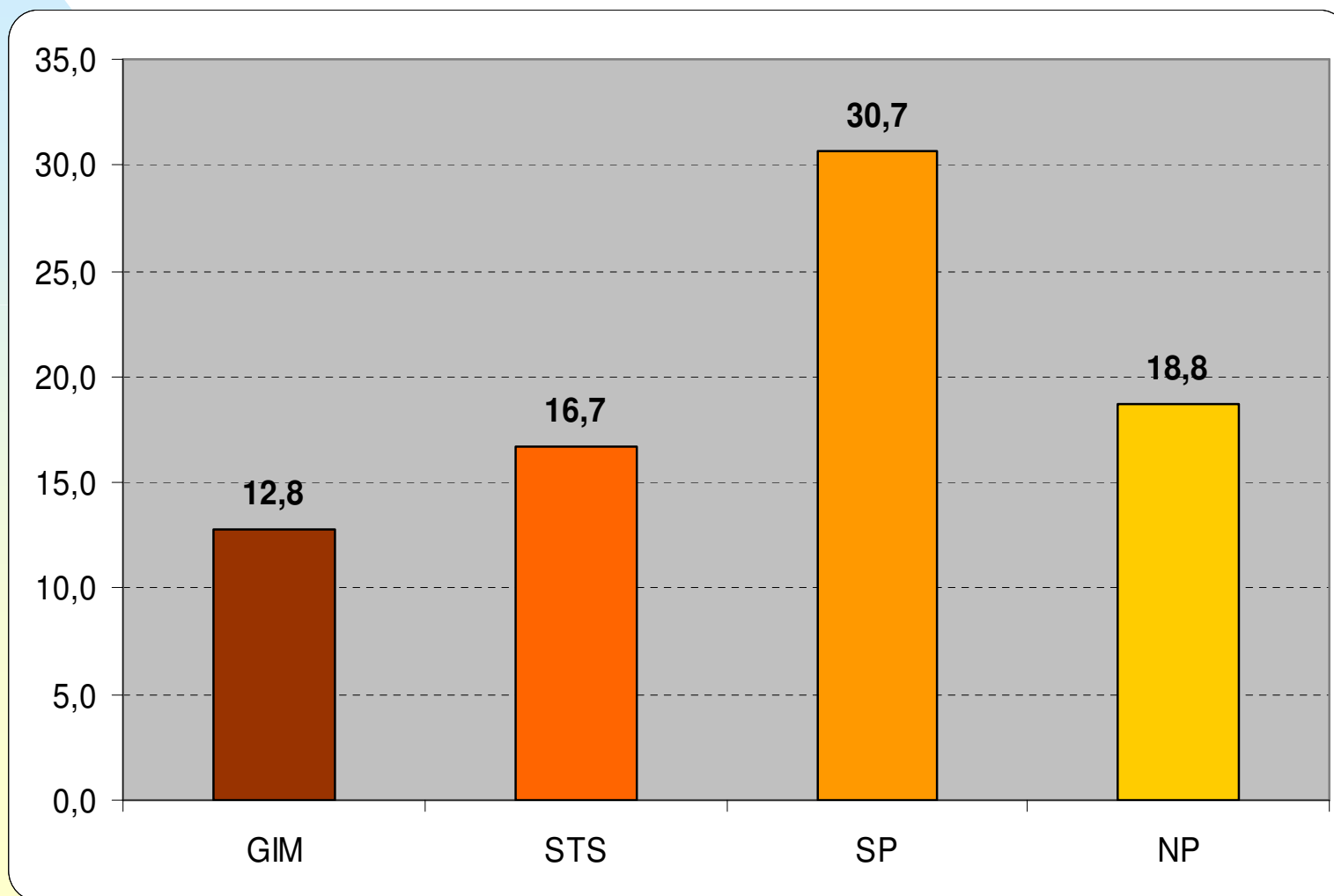
	Nikoli kadili %	Že kdaj kadili%	Kadili v zadnjem mesecu%
Vsi	43,2	56,8	26,1
Fantje	44,9	55,1	23,5
Dekleta	41,4	58,6	28,8

Odstotek rednih kadilcev v zadnjem mesecu pred anketiranjem, po spolu, regija Celje, 16 letni dijaki, ESPAD 2007

Odstotek rednih kadilcev v zadnjem mesecu pred anketiranjem, po programu, regija Celje, 16 letni dijaki ESPAD 2007

Alkohol

	Nikoli pili %	Že kdaj pili%	Pili v zadnjem meseču%
Vsi	7,4	92,6	64
Fantje	6,0	94	65,9
Dekleta	8,9	91,1	61,9

V zadnjem mescu je največ dijakov alkohol pilo 1 do 5 krat. Ocenjujemo, da je alkohol skoraj vsak dan pilo 4% dijakov (6,4% fantov in 1,4% deklet).

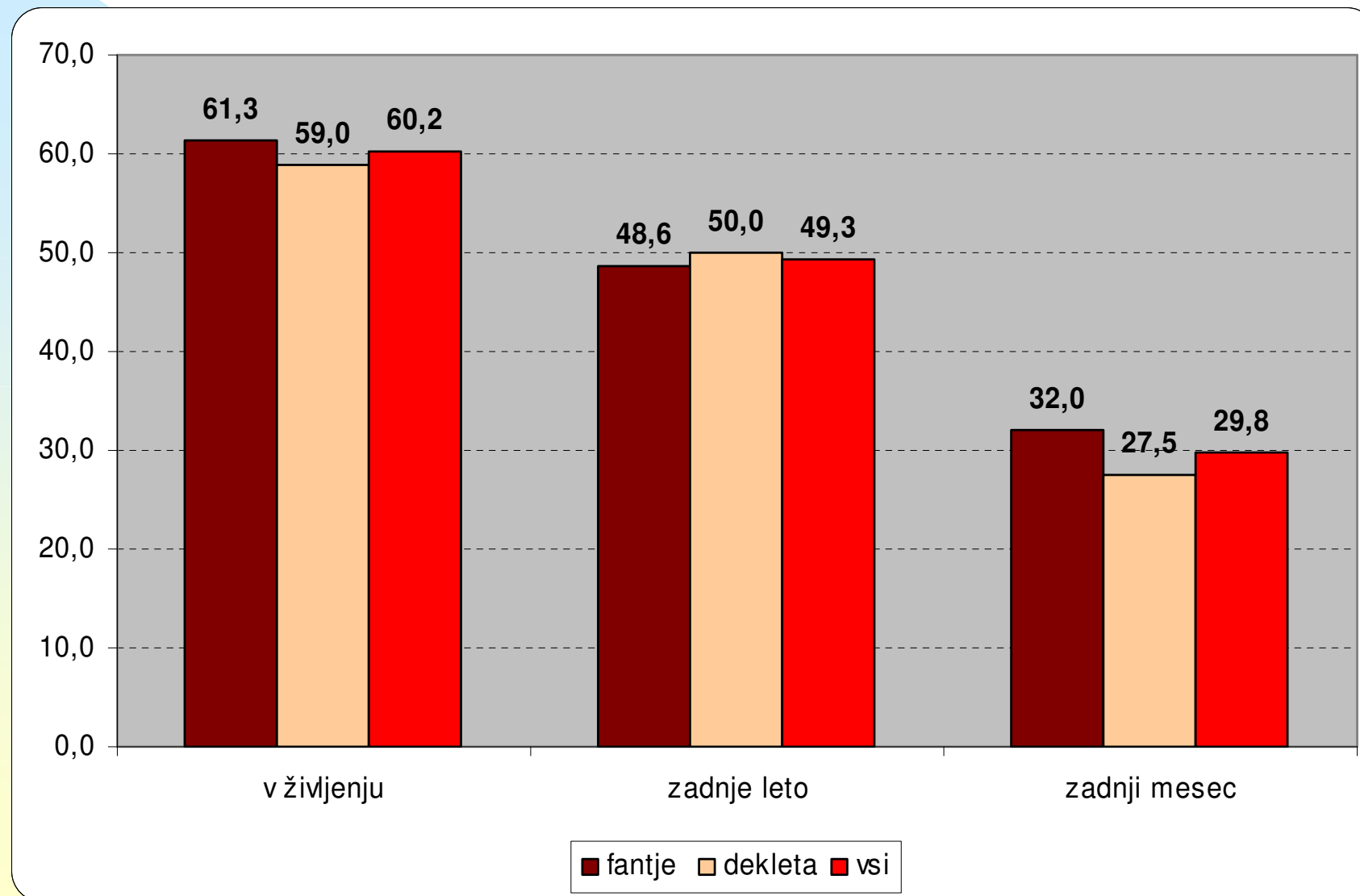

Vrsta popitega alkohola

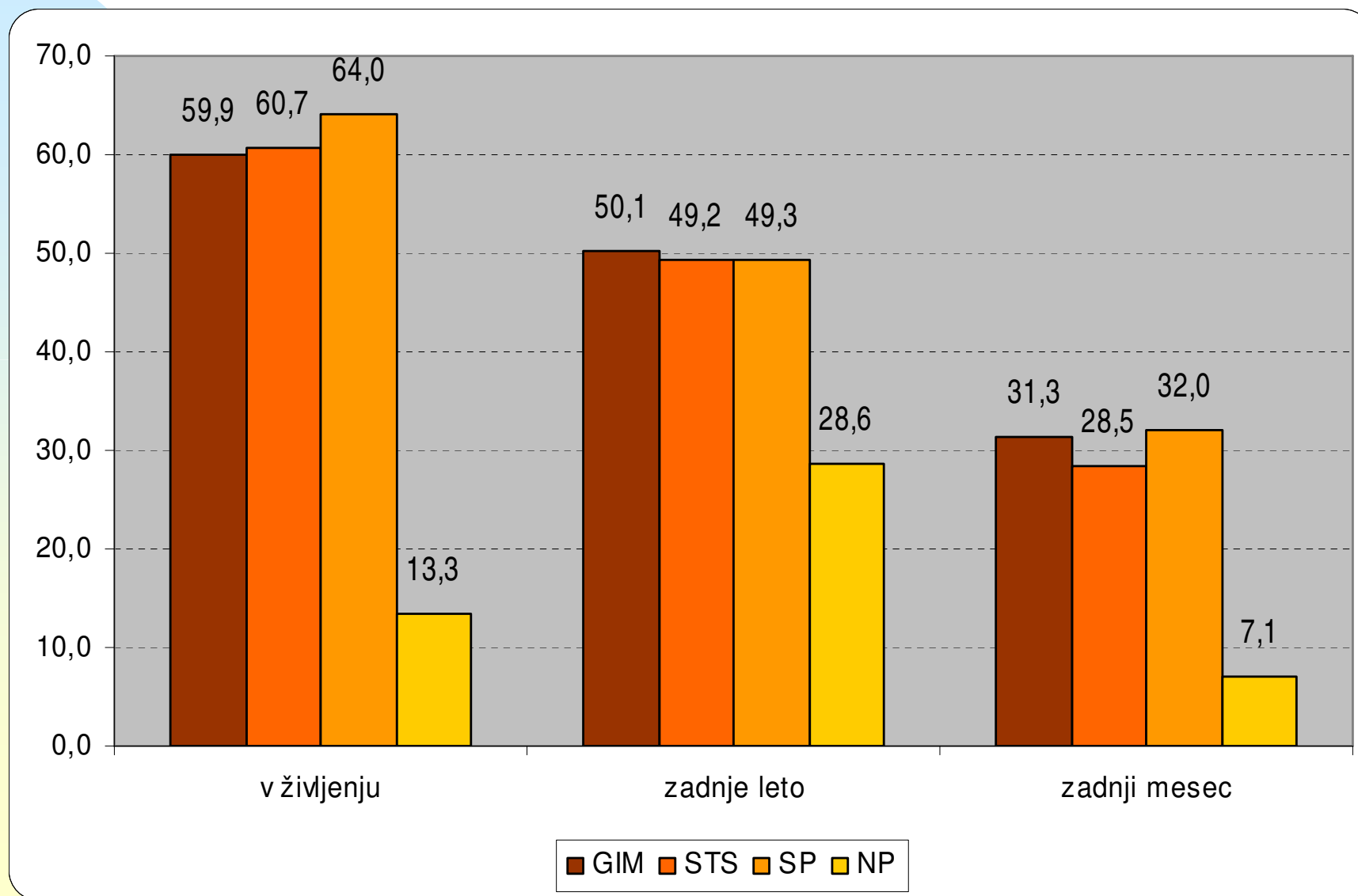
	pivo	alkopop*	vino	žgane p.
Vsi	49,3	50,9	42,3	39,8
Fantje	57,4	51,8	45,3	35,7
Dekleta	40,6	50,0	39,0	44,3

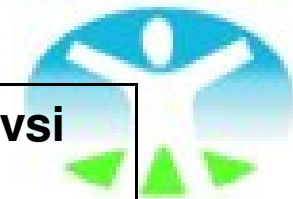
Alkopop pijače okoli 5% vsebnost alkohola –
Bacardi Breezer, Smirnoff ice, Dreamer, Bandidos..

Odstotek dijakov, ki so bili opiti*, po spolu, regija Celje, 16 letni dijaki, ESPAD 2007

Odstotek dijakov, ki so bili opiti*, po šolskem programu, regija Celje, 16 letni dijaki, ESPAD 2007

PRIČAKOVANJA OB PITJU ALKOHOLA	fantje	dekleta	vsi
“pozitivne” posledice			
sproščeno počutje	48,6	58,8	53,5
bil/a bi srečen/a	43,5	43,7	43,6
pozabil/a bi na svoje težave	55,5	62,4	58,8
počutil bi se bolj prijateljsko in sproščeno	61,9	56,4	59,2
zelo bi se zabaval/a	65,1	65,9	65,5
“negativne” posledice			
zabredel/a bi v težave s policijo	22,1	16,5	19,4
škodoval/a bi svojemu zdravju	59,9	68,2	63,9
ne bi mogel/a nehati piti	13,0	14,0	13,5
imel bi mačka	48,5	59,5	53,8
storil bi kaj, kar bi kasneje obžaloval	32,4	44,4	38,2
bilo bi mi slabo	46,6	60,0	53,0
povprečje pričakovanih pozitivnih posledic	54,9	57,4	56,1
povprečje pričakovanih negativnih posledic	37,1	43,8	40,3

Težave zaradi pitja alkohola

	VSI	GIM	STS	SP	NP
pretep	9,3	4,6	9,9	20,1	6,7
nezgoda poškodba	9,9	9,9	9,0	12,7	6,7
problemi s starši	14,1	11,7	14,3	19,3	18,8
problemi s prijatelji	9,1	8,4	9,2	10,1	13,3
slaba storilnost v šoli	10,6	9,7	11,0	12,1	6,7
okradli so me	1,8	1,5	1,1	3,3	13,3
težave s policijo	4,2	3,1	3,7	8,0	13,3
odpeljali so me v bolnišnico	0,9	0,3	1,1	1,3	6,7
imel spolni odnos brez kondoma	3,7	1,0	2,9	12,7	6,7
imel spolni odnos, ki sem ga kasneje obžaloval	4,7	1,8	5,0	10,7	14,3

Odstotek dijakov po spolu, ki jim je pomirjevalo že predpisal zdravnik

	vsaj 1x
fantje	2,3
dekleta	4,3
vsi	3,3

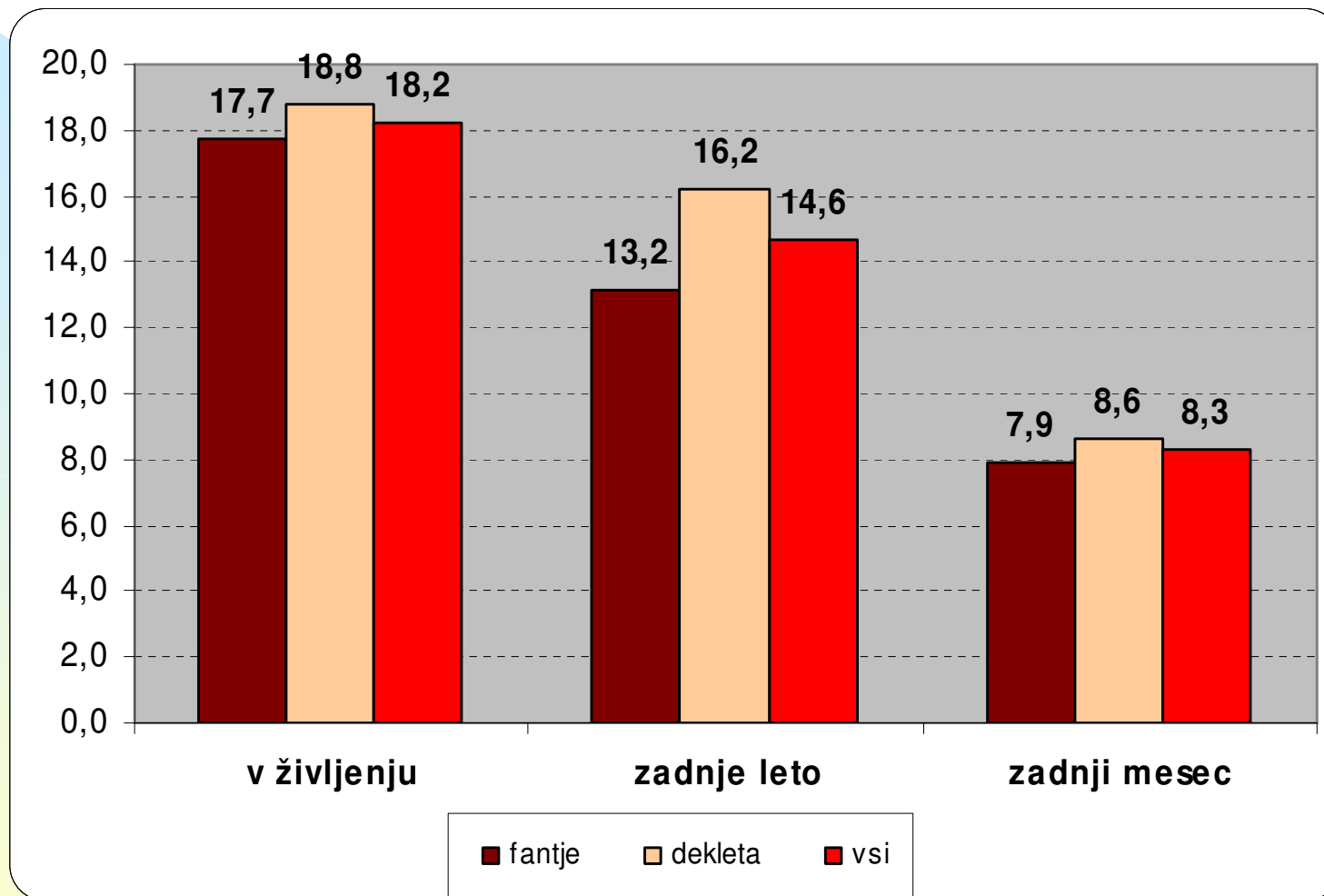
	vsaj 1x
GIM	2,6
STS	3,9
SP	3,4
NP	0,0

Odstotek dijakov po spolu, ki so že vzeli pomirjevalo, ki jim ga ni predpisal zdravnik

	vsaj 1x
fantje	2,5
dekleta	6,5
vsi	4,4

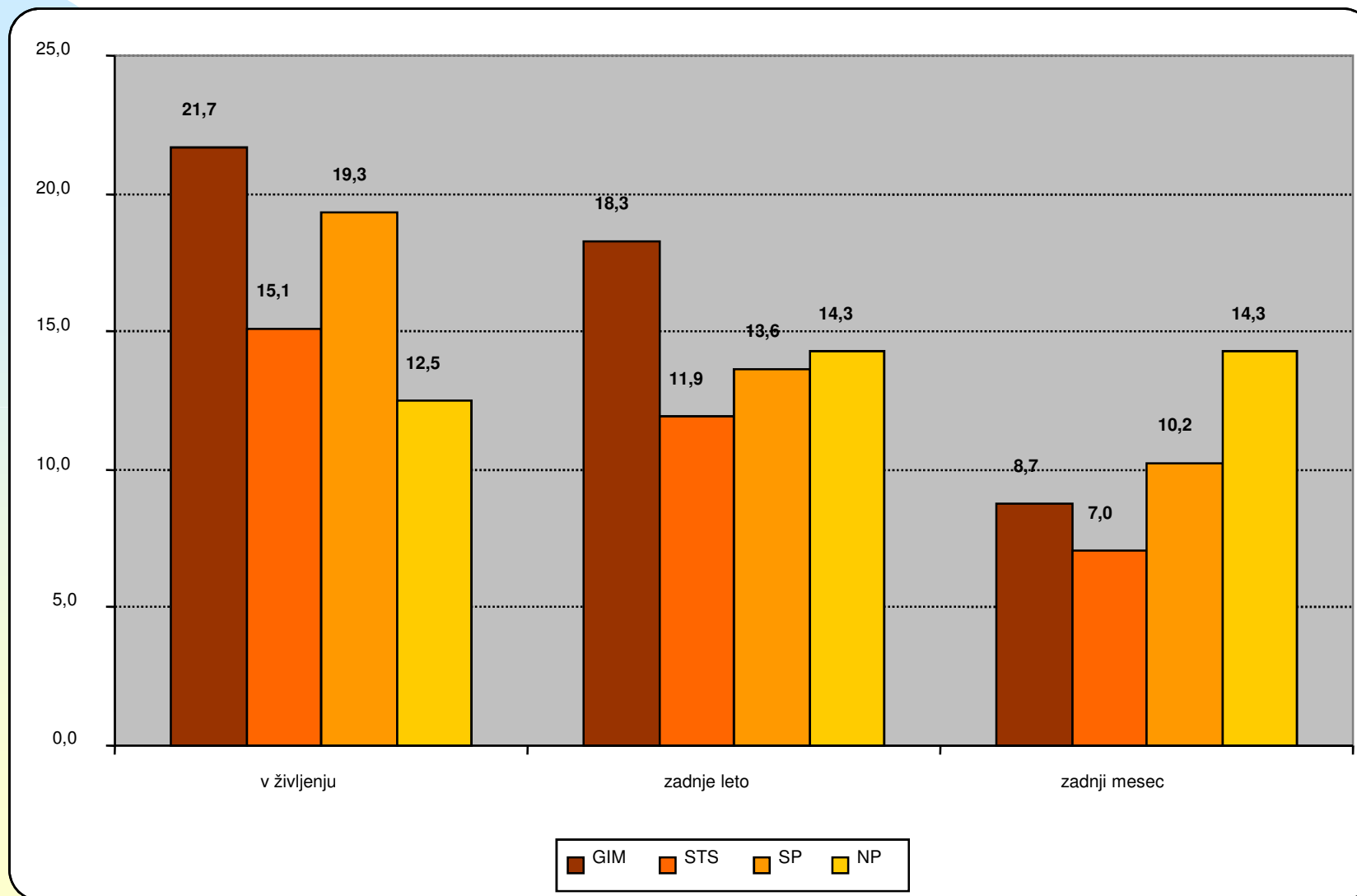
	vsaj 1x
GIM	5,9
STS	3,9
SP	2,7
NP	0,0

Odstotek dijakov, ki so kadili marihuano, po spolu, regija Celje, 16 letni dijaki, ESPAD 2007

Največ dijakov je marihuano v zadnjem mesecu kadilo 1 do 2 krat (4,6%). Ocenjujemo, da jo je skoraj vsak dan kadilo okoli 0,8% dijakov, 0,6% vsak drugi dan.

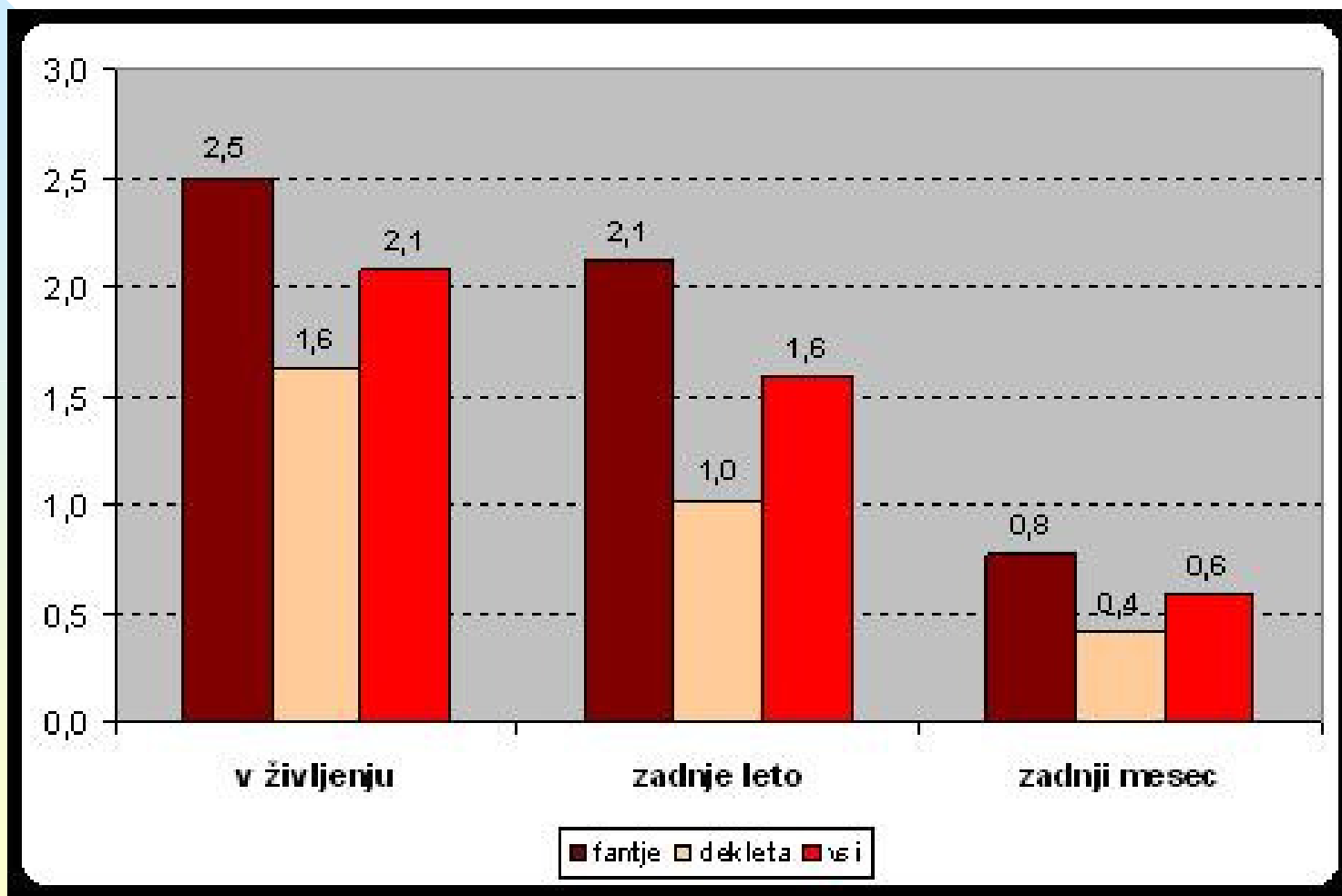
Odstotek dijakov, ki so kadili marihuano, po šolskem programu, regija Celje, 16 letni dijaki, ESPAD 2007

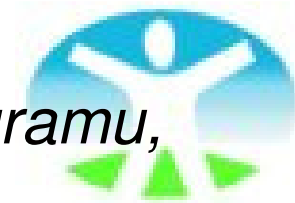

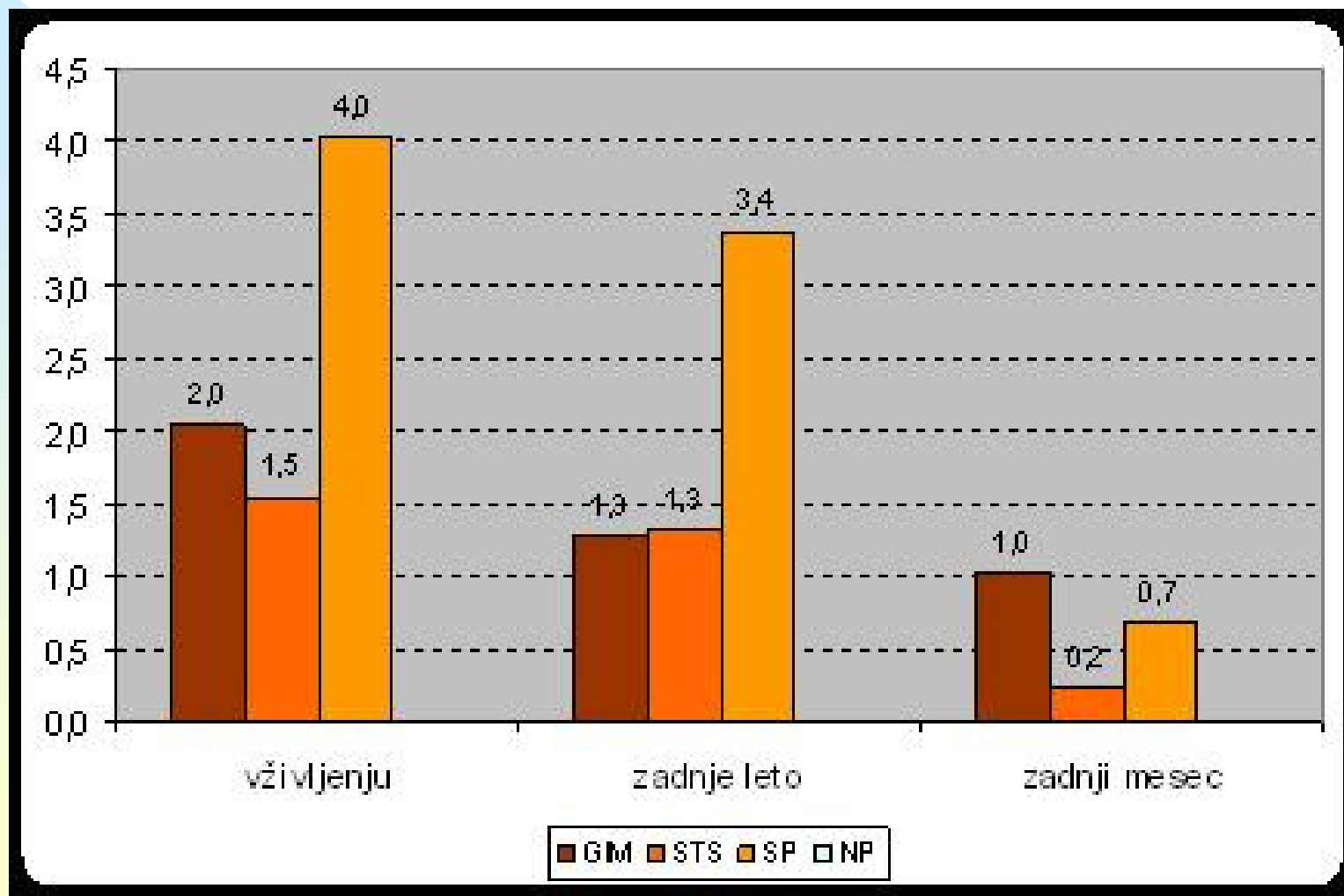

*Odstotek dijakov, ki so vzeli ekstazi, po spolu, regija Celje,
16 letni dijaki, ESPAD 2007*

Odstotek dijakov, ki so vzeli ekstazi, po šolskem programu, regija Celje, 16 letni dijaki, ESPAD 2007

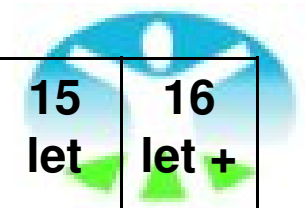
Odstotek dijakov, ki so poskusili ostale nedovoljene droge vsaj enkrat v življenju, po spolu

	fantje	dekleta	vsi
amfetamini	1,9	1,2	1,6
LSD	1,3	1,6	1,5
kreki	1,0	0,8	0,9
kokain	2,5	1,8	2,2
relevis	0,8	0,2	0,5
heroin	1,0	1,0	1,0
gobice	2,3	0,6	1,5
ghb	0,6	0,4	0,5
anabolični steroidi	1,0	0,2	0,6
injiciranje drog	0,4	0,0	0,2
kombinacija alkohola in tablet	1,9	6,1	3,9

Primerjava odstotka dijakov, ki so poskusili različne droge,
generacija dijakov prvih letnikov srednjih šol v letih 1998, 2003
in 2007

	1998	2003	2007
že kdaj v življenju kadil	63,4	67,6	59,5
redno kadil mesec pred raziskavo	22,2	26,3	20,3
že bil opit v življenju	61,0	70,4	61,7
bil opit v mesecu pred raziskavo	30,4	33,1	31,0
že poskusil marihuano	18,1	27,0	20,0
že poskusil lsd	1,9	1,5	1,9
že poskusil ekstazi	2,4	4,2	3,0
že poskusil heroin	1,6	1,2	1,4
že vdihaval hlape	14,1	14,8	13,8

STAROST, KO SO PRVIČ..	9 let	10 let	11 let	12 let	13 let	14 let	15 let	16 let +
kadili prvo cigareto	6,6	5,1	5,3	7,2	9,1	12,3	11,1	0,8
kadili cig. vsak dan	0,5	0,5	0,6	0,8	1,8	5,0	10,4	1,5
popili 1 koz. piva	15,7	12,0	6,5	12,3	13,1	13,2	6,5	0,3
popili 1 koz. alkopop	6,3	5,7	6,0	12,5	18,3	20,0	11,1	0,5
popili 1 koz. vina	13,8	8,4	6,5	10,6	13,7	13,9	8,7	0,3
popili vsaj 1 koz. žgane p.	2,7	2,3	3,2	5,0	9,3	17,9	20,0	1,5
bil opiti od alkohola	1,9	0,4	1,3	3,8	6,5	18,3	21,3	2,0
marihuana	0,2	0,2	0	0,6	1,3	5,4	10,2	0,6
amfetamini	0	0	0,1	0	0,3	0,4	0,6	0
pomirjevala brez recepta	0,3	0,1	0,1	0,5	0,6	1,6	1,0	0,1
ekstazi	0,1	0	0	0,2	0	0,9	0,9	0
vdihavali hlape	1,1	0,8	1,3	1,6	2,0	1,7	2,0	0,3
komb. alkohola in tablet	0	0,1	0,1	0,1	0,3	1,3	1,7	0

Ocena tveganja zaradi rabe drog

	nič	rahlo	zmerno	veliko
Priložnostno kadijo	13	39,4	29,1	12,9
Kadijo en ali dva zavojevka dnevno	4,5	8,6	24,7	56,4
Spijejo 1 do 2 pijači skoraj vsak dan	10,9	23,9	37,1	21,5
Spijejo 4 ali 5 pijač skoraj vsak dan	3,4	9,2	21	60,1
Spijejo 5 + pijač vsak konec tedna	7	15,1	34,7	34,9
1-2 krat poskusijo marihuano	16	19,8	19,1	36,6
Priložnostno kadijo marihuano	8,2	17,3	25,6	40,7
Redno kadijo marihuano	4,3	5,3	11,4	70,8
Poskusijo ekstazi 1-2 krat	6,5	18,5	25,7	39,6
Redno ekstazi	3,3	2,7	5,8	79,8

- Kritičnost dijakov do tveganj zaradi kajenja je glede na leto 2003 nižja
- Kritičnost dijakov do tveganj zaradi pitja alkohola je glede na leto 2003 nekoliko nižja
- Kritičnost dijakov do uporabe marihuane je glede na leto 2003 višja

Kritičnost do tveganja zaradi uporabe večine drog je najnižja med dijaki nižjega poklicnega in srednjega poklicnega izobraževanja, najvišja pa med dijaki srednjega tehniškega izobraževanja in dijaki gimnazij. Do tveganja se največkrat niso znali opredeliti dijaki srednjega poklicnega izobraževanja.

Izostanki od pouka v zadnjih 30 dneh

	vsaj 1x
Bolezen	
Fantje	43,2
Dekleta	48,5
Vsi	45,7
Špricanje	
Fantje	21,3
Dekleta	27,2
Vsi	24,1
Drugi vzroki	
Fantje	34,9
Dekleta	38,2
Vsi	36,5

	vsaj 1x
Bolezen	
GIM	39,7
STS	48,1
SP	53,4
NP	53,3
Špricanje	
GIM	19,9
STS	22,8
SP	38,6
NP	33,3
Drugi vzroki	
GIM	39,4
STS	34,3
SP	34,1
NP	50,0

	nikoli	nekajkrat na leto	1- 2x/ mesec	vsaj 1x/teden	skoraj vsak dan
igram rač. igre	6,0	15,2	20,1	28,4	30,3
aktivno s športom	3,1	5,8	9,2	42,7	39,2
za veselje berem knjige	26,5	32,8	25,2	10,5	4,9
grem zvečer ven	11,7	20,4	24,7	37,6	5,6
se ukvarjam z drugimi konjički	28,0	13,3	16,0	23,0	19,7
za zabavo obiskujem nakupovalne centre, parke	11,5	16,6	31,6	32,2	8,1
uporabljam internet	3,7	2,8	5,4	20,1	68,1
igram na igralne avtomate	82,1	12,8	2,9	1,6	0,7

Ali starši vedo, kje preživljaš sobotne večere?

	Fantje	Dekleta	Vsi
vedno vedo	64,2	67,6	65,8
precej pogosto vedo	23,1	24,3	23,7
včasih vedo	9,0	5,9	7,5
ponavadi ne vedo	3,7	2,2	3,0

Kako si zadovoljen z odnosi s starši?

- 84,9% - zadovoljnih in zelo zadovoljnih z odnosi s svojo materjo, 6,7% nezadovoljnih
- 77,6% - zadovoljnih in zelo zadovoljnih z odnosom z očetom, 9,7% nezadovoljnih
- 95,4% zadovoljnih z odnosi s prijatelji.

Značilno več fantov kot deklet je bilo zelo zadovoljnih z odnosi z materjo in očetom, več deklet kot fantov pa z odnosi s starši ni bilo zadovoljnih oziroma se niso mogle odločiti.

Zadovoljstvo s samim seboj

	Popolnoma strinjam, strinjam	Ne strinjam, sploh ne
V celoti gledano, sem zadovoljen s sabo	84,3	15,7
Včasih mislim, da nisem za nič	54,1	45,9
Čutim, da imam vrsto dobrih lastnosti	86,4	13,6
Ni veliko tega, na kar bi bil ponosen	38,4	61,6
Včasih se počutim nekoristnega	51,9	48,1
Čutim, da sem vreden ravno toliko, kot drugi	87,8	12,2
Rad bi imel več samospoštovanja	64,3	35,7
Zdi se mi, da sem zguba	14,8	85,2
Imam pozitivno stališče do sebe	87,4	12,6

Raziskava ESPAD 2007, regija Celje

	Fantje %	Dekleta %	Vsi %
Od doma zbežal za več kot en dan	2,1	5,3	3,7
Razmišljal o tem, da bi se poškodoval	18,3	43,9	30,7
Poskusil sem narediti samomor	5,6	15,8	10,5

Hvala za pozornost!

nusa.konec@zzv-ce.si